

18-4/2025.

ELŐTERJESZTÉS
Beszámoló Mezőhegyes 2024. évi környezeti állapotáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja értelmében a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot.

A jogszabályi előírásnak megfelelően elkészült Mezőhegyes 2024. évre vonatkozó környezeti állapotjelentése.

Levegő

A környezet állapotának vizsgálata szempontjából fontos a kibocsátott légszennyező anyagok minőségének és mennyiségének ismerete. Levegőszennyező minden anyag, amely olyan mértékben jut a levegőbe, hogy az embert és környezetét károsítja, vagy anyagi kárt okoz. Levegőtisztaság szempontjából az ország területén jelentős mennyiségben kibocsátott légszennyező anyagok a szén-monoxid, szén-dioxid, nitrogén-oxid, és szálló por, ezért az alábbi táblázatban ezeket a légszennyező anyagok mennyiségét mutatom be Mezőhegyes vonatkozásában.

A levegőtisztasági engedéllyel rendelkező telephelyek jogszabályi előírások alapján tett adatszolgáltatásaiból származó 2023. – 2024. évi adatok a Békés Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály adatbázisából származnak.

1. számú táblázat: Mezőhegyes településen gazdálkodó szervezetek 2023. – 2024. évi légszennyező anyag kibocsátásának összehasonlítása:

Telephely megnevezése	szén-dioxid (kg)		szén-monoxid (kg)		szilárd anyag (kg)		nitrogén-oxid (kg)	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Gépjavitó üzem	11.864,128	10.374,716	3,171	2,806			10,034	8,766
Szárító telep (0665. hrs.)	481,298		0,737		51,73	25,981	0,491	
Keverő üzem			364,464	12.344,98	830,793		14,681	708,145
Terménytisztító					125,707	85,709		
Gyógy-és fűszernövény tisztítás					32,227	37,05		
MOL gyűjtőállomás	73.625,725	46.254,331	0,425	0,267			23,	

2024. évben a legtöbb szén-dioxid mennyiséget a MÁV Zrt. Mezőhegyes állomás tevékenysége okozta, de még ez is 12 %-kal kevesebb a 2023. évi mennyiségnél. A legtöbb szén-monoxid és a nitrogén oxid a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. keverő üzem tevékenysége során keletkezett. A légkör szilárd anyag tartalmát leginkább a Terménytisztító tevékenysége befolyásolta. A mezőgazdasági tevékenység során is jelentős mennyiségű szilárd anyag, por kerül a levegőbe.

A táblázatban látható, hogy a vizsgált 2 évben a szén-dioxid mennyisége 2024. évben csökkent, a 2023. évi mennyiségnek 82 %-a került a légkörbe. A szén-dioxid (CO₂) környezetvédelmi káros hatása az üvegházhatás. A gazdálkodó szervezetek tevékenységén kívül, a természetben lejátszódó folyamatok alapján és a fosszilis tüzelőanyagok égetésével kerül a légkörbe. A közúti közlekedés is jelentős CO₂ kibocsátás okoz.

VÍZ – Víziközmű

Településünkön a víziközmű-szolgáltatást az Állam tulajdonában lévő ALFÖLDVÍZ Zrt. biztosítja. Mezőhegyes város közvetlen üzemeltetési feladatait a területileg illetékes orosházi központtal rendelkező 3. számú Területi Divízió végzi.

Ivóvíz:

A mezőhegyesi vízmű önálló vízellátási rendszer, a település ellátásához szükséges vízmennyiséget saját kutakról biztosítja. A vízminőség megőrzése érdekében a víziközmű rendszer tisztítása, mosatása évente kétszer megtörténik.

2024. január 1-től módosultak a nem lakossági felhasználók víz- és szennyvízszolgáltatási alapidíjai és fogyasztással arányos díjai. A szolgáltatásokért fizetendő díjak 2024. évtől Magyarország egész területén minden NEM LAKOSSÁGI FELHASZNÁLÁSI HELY tekintetében egységesen az alábbiak:

- közműves ivóvízellátás fogyasztással arányos díja: 576 Ft/m³ + ÁFA
- közműves szennyvízelvezetés és -tisztítás díja: 881 Ft/m³ + ÁFA

Ivóvíz felhasználás	2023.	2024.
Lakosság m3/év	134.109	138.783
Közület m3/év	17.191	8.288
Önkormányzat m3/év	10.072	7.647
összes vízmennyiség: m3/év	161.372	154.718

Forrás: ALFÖLDVÍZ Zrt. Kontrolling Osztály

Szennyvíz:

A szennyvíztelepre napi kapacitás tekintetében 380 – 400 m3 közötti átlag vízmennyiség érkezik tisztításra. Csapadékos időszakban ez az érték jellemzően meghaladja 600 – 900 m3 közötti értéket, ezeket a kiugró értékeket az illegális csapadékvíz – ereszcatornák – bekötések eredményezhetik.

A szennyvíztisztítás során keletkezett szennyvíziszap 2025. évben kiszállított mennyisége 160 tonna volt, mely mezőgazdasági területen került kihelyezésre. A kommunális szennyvíziszap mezőgazdasági célú felhasználását indokolja az iszapban megtalálható jelentős mennyiségű növényi makro tápanyag

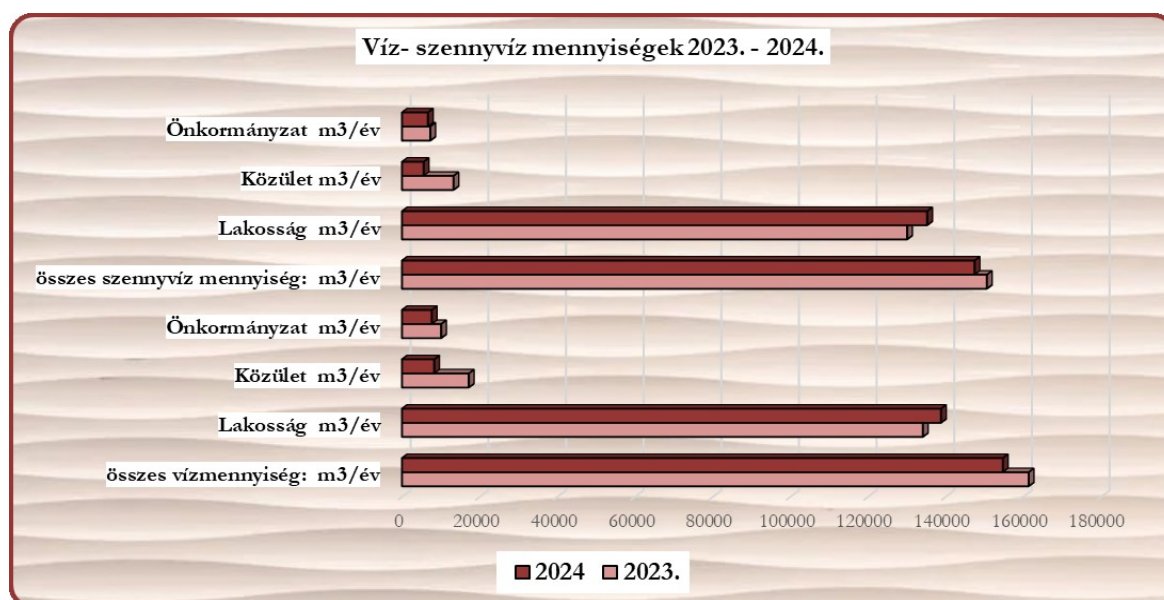
alkalmasságát. Az engedélyt a területileg illetékes talajvédelmi hatóság állítja ki. A szennyvíziszap mezőgazdasági területen való felhasználásának szabályait az 50/2001. (IV. 3.) a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló Korm. rendelet határozza meg.

A szennyvízbekötés nélküli ingatlanoknál keletkező, nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtését az Orosházi Városüzemeltetési és Szolgáltató Zrt. végzi, 2024. évben 238 m³ szippantott szennyvíz került elszállításra a településről.

Szennyvíz kibocsátás	2023.	2024.
Lakosság m3/év	130.077	135.235
Közület m3/év	13.249	5.563
Önkormányzat m3/év	7.280	6.657
összes szennyvíz mennyiség: m3/év	150.606	147.455

Forrás: ALFÖLDVÍZ Zrt. Kontrolling Osztály

1. számú diagram: A településen felhasznált 2023. – 2024. évi ivóvíz és kibocsátott szennyvíz mennyisége (m³)

A táblázatban és a diagramon látható, hogy a 2024. évi **ivóvíz** fogyasztás összes mennyisége 4 %-kal kevesebb volt, mint a 2023. évi felhasználás, viszont a lakossági felhasználás 3,5 %-kal nőtt. 2024. évben a közületi vízfogyasztás 48 %-ra, az önkormányzat víz felhasználása 76 %-ra csökkent 2023. évhez viszonyítva. A közületi és az önkormányzati víz felhasználás mennyiségének csökkenésére hatással lehet a megemelkedett víz- és szennyvízszolgáltatási díjak.

A 2024. évi **szennyvíz** kibocsátás összességében 2 %-kal esett vissza, a lakossági kibocsátás 4 %-kal nőtt, viszont a közületi szennyvíz mennyisége 42 %-ra, az önkormányzat kibocsátása pedig 9 %-kal csökkent.

Az utóbbi években több melegrekord is megdőlt, 2025. nyara pedig különösen aszályos volt, az Önkormányzat tűzcsapról vételezve 79 m³ vizet használt fel a kerékpárút mellett telepített fasor, és a belterületi parkok növényeinek öntözésére, ahol helyben megoldott a vízvételi lehetőség ott is napi szinten locsoltuk a kiültetett növényeket, hogy minél élhetőbb település legyen Mezőhe

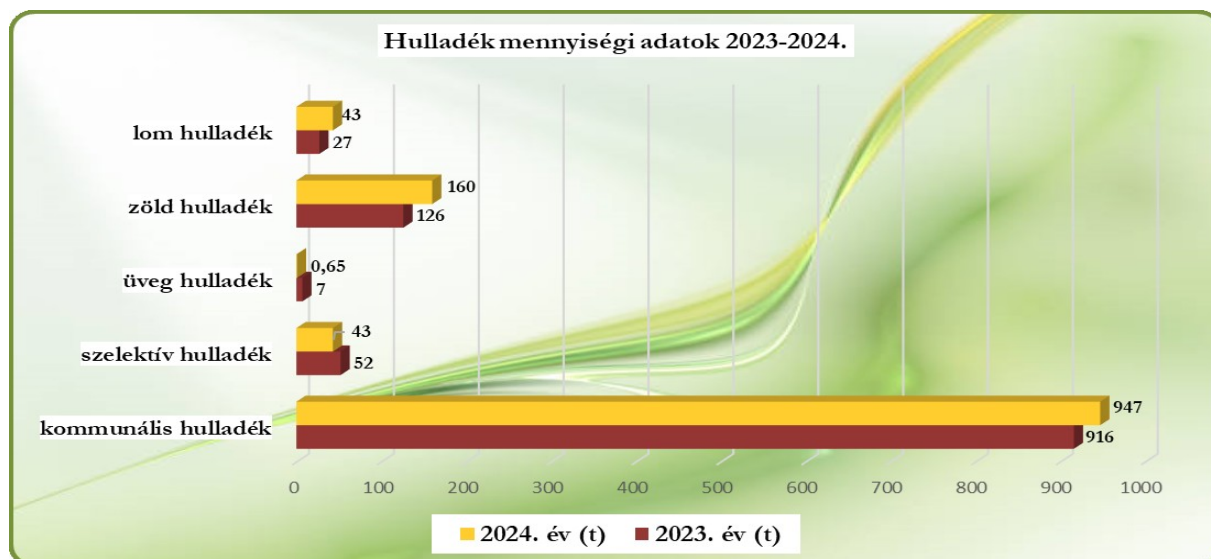
Hulladék

2023. július 1-jét követően a MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt., mint Koncessziós Társaság végzi a magyarországi települési szilárdhulladék begyűjtését, hulladék átvételére csak a MOHU vagy annak szerződött alvállalkozói jogosultak (Mezőhegyesen a TAPPE Hulladékgazdálkodási Kft.).

A köztisztasági feladatellátás 2023. július 1-je után is az önkormányzatok feladata maradt. Az önkormányzatok továbbra is maguk szervezik meg a köztisztasági tevékenységüket (köztisztasági tevékenységek: a közterületi kihelyezett gyűjtőedényekből vagy egyéb módon a közterületről összegyűjtött települési hulladék begyűjtése, szállítása). A köztisztasági feladatellátás költségei is az önkormányzatoknál maradnak.

A TAPPE Hulladékgazdálkodási Köztisztasági, Szolgáltató Kft. településünkön 2025. évben április 5-én és október 25-én végzett lomtalanítást, mely során elszállították a nagy darabos nem háztartási hulladékokat. A TAPPE Kft. 2025. évtől bevezeti a regisztrációhoz kötött lomtalanítást a településeken. A meghirdetett időpontban, azoktól az ügyfelektől szállítják el a lomhulladékot, akik azt előre bejelentik. Lomtalanítási igényt a www.tappe.hu honlapon található regisztrációs lap kitöltésével, vagy a 06 1 776 7777-es ügyfélszolgálati telefonszámon adhatják le.

2. számú diagram: 2023. – 2024. évi települési hulladék mennyisége bontásban

Forrás: TAPPE Hulladékgazdálkodási Kft.

A diagramon jól látható, hogy a településen begyűjtött kommunális hulladék mennyisége 2024. évben 3,3 %-kal, a lomtalanítás során elszállított hulladék mennyisége 59 %-kal a zöld hulladék pedig 27 %-kal nőtt a 2023. évihez képest. A 2023. évi mennyiséghez viszonyítva az üveg hulladék 9,3 %-ra a szelektív hulladék pedig 82,7 %-ra csökkent 2024. évben.

Problémát okoz a hulladékszigetek szabálytalan használata, rendszeresen hordanak ide nagy mennyiségben kommunális hulladékot, sokszor előfordul, hogy zsákokban a gyűjtőedények mellé rakják le a szemetet.

Az önkormányzat dolgozói napi rendszerességgel tartják karban a közel 20 hektárnyi közterületet, gondoskodnak a falevelek összegyűjtéséről, ürítik a köztéri kukákat, begyűjtik az ingatlanok elé kihelyezett fanyesedéket, zöld hulladékot.

A TAPPE Kft. havonta egy alkalommal házhoz menő rendszerben biztosítja a zöldhulladék begyűjtését. A mezőhegyesi és a térségben élő lakosok szelektíven gyűjtött hulladékokat díjmentesen leadhatják a mezőhegyesi hulladékudvarban is.

Talaj-Mezőgazdaság

Mezőhegyes területén található jó minőségű szántóföldek kiválóan alkalmasak szántóföldi növények termesztésére, valamint az ezen alapuló állattenyésztésre. Legjelentősebb a búza, árpa, hibridkukorica vetőmagvak és napraforgó termesztés. Az eredményes növénytermesztés egyik alapvető feltétele a hatékony tápanyag-gazdálkodás, a növények számára a legfontosabb tápanyagok a nitrogén, a foszfor és a kálium. A táblázatban a Magyarországon értékesített három fő műtrágya mennyiségeket mutatom be. A 2024. évben értékesített műtrágya mennyiségek a KSH honlapján még csak előzetes adatként vannak feltüntetve.

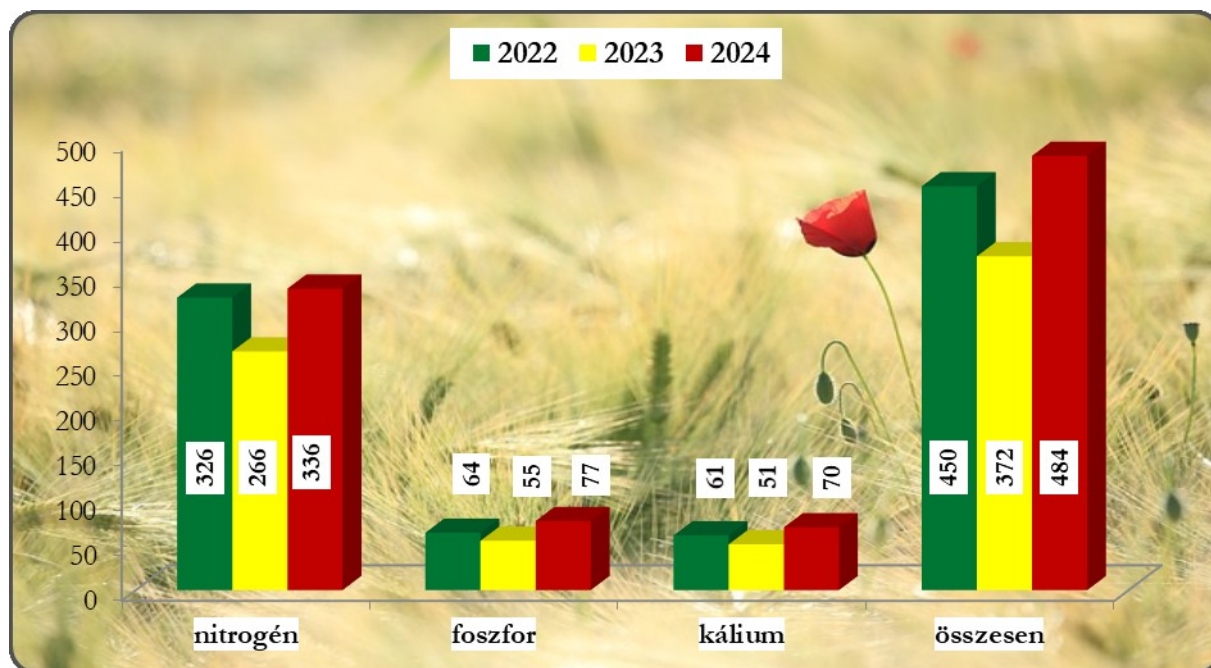
2. számú táblázat: Műtrágya értékesítés Magyarországon 2022. – 2024.

Műtrágya értékesítés hatóanyagban, ezer tonna					Egy hektár mezőgazdasági területre jutó műtrágya, kg
Év	nitrogén	foszfor	kálium	összesen	
2022.	326	64	61	450	89
2023.	266	55	51	372	73
2024.	336	77	70	484	95

Forrás: https://www.ksh.hu/stadat_files/mez/hu/mez0041.html

A táblázat adataiból látható, hogy a vizsgált években az egy hektárra jutó műtrágya felhasználás 2024. évben volt a legtöbb, és 2023. évben volt a legkevesebb, ez 30%-os növekedés. Legnagyobb mennyiségben, ≈ 70 %-ban, nitrogén, 15 – 15 %-ban foszfor és kálium hatóanyag kerül felhasználásra.

3. számú diagram: Műtrágya értékesítés Magyarországon 2022. – 2024.

A 3. számú diagramon jól látható a műtrágya értékesítés volumene 2024. évben volt a legnagyobb, 2023. évben pedig a legkisebb összeségében, és hatóanyagoként is. A nitrogén értékesítés 26 %-kal, a foszfor 40 %-kal a kálium pedig 37 %-kal nőtt a 2023. évihez képest, ez összességében 30 %-os növekedés.

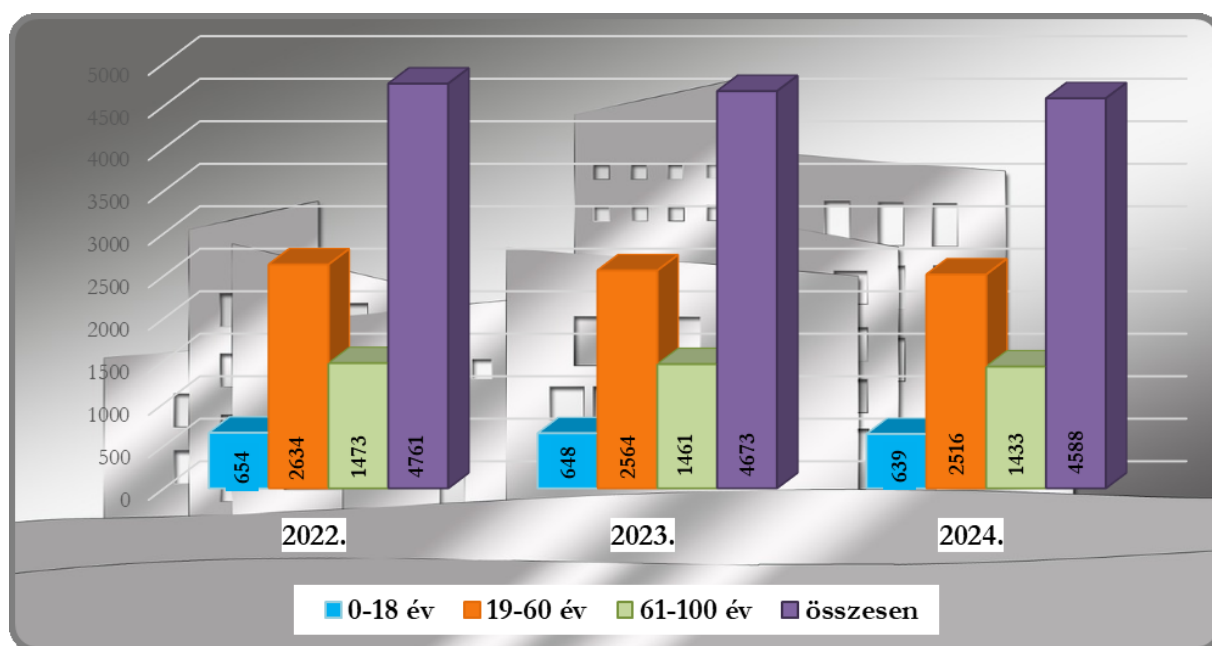
Az ALFÖLDVÍZ Zrt.-vel kötött megállapodás alapján a képződött és bevizsgált szennyvíz iszapot az Önkormányzat szántóföldjeire kiszállítják. A kommunális szennyvíziszap mezőgazdasági célú felhasználását indokolja az iszapban megtalálható jelentős mennyiségű növényi makro tápanyag

szerkezetére, és a talajok savanyúságát is csökkenti. A szennyvíziszap kihelyezése ellenőrzött körülmények között valósulhat meg, hatósági engedélyhez kötött, utóellenőrzési kötelezettséggel jár. Az engedély alapja a kommunális szennyvíziszap elhelyezésére kijelölt területről készített talajtani szakvélemény, mely megállapítja a szennyvíziszap elhelyezésére való terület talajtani alkalmasságát. Az engedélyt a területileg illetékes talajvédelmi hatóság állítja ki. A szennyvíziszap mezőgazdasági területen való felhasználásának szabályait az 50/2001. (IV.3.) a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló Korm. rendelet határozza meg. A szennyvíztisztítás során keletkezett iszap mennyisége a 2025. évben 160 t volt, mely mezőgazdasági területen került kihelyezésre.

Emberek, demográfia

Sajnálatos módon további népességszám csökkenésről tudok beszámolni, ez a tendencia már sok éve fennáll, és a közel jövőben nem várható pozitív irányú változás, évente 90-100 fővel csökken a település létszáma. Ez leginkább abból adódik, hogy folyamatosan alacsony az újszülöttek száma ezzel szemben viszont nagy a halálozási arány településünkön, a természetes fogyás miatt is csökken a város lakossága.

4. számú diagram: Mezőhegyes állandó lakosság számának alakulása korcsoportos bontásban 2022. – 2024.

Forrás: Mezőhegyes Város Polgármesteri Hivatala

A 4. számú diagramon a 2022 – 2024. évi adatokat vizsgálva látható, hogy Mezőhegyes állandó lakóinak száma folyamatosan csökken, a lakosok száma 2022. évben 4.761 fő volt, 2024. évben 4.588 fő állandó lakos volt településünkön, ez 4 %-os csökkenést jelent. Nemcsak a lakosságszám csökken folyamatosan, hanem azon belül a fiatalkorúak (0-18 év) száma 2024. évben 97,7 %-ra, az aktív népesség (19-60 év) száma 95,5 %-ra, az idősebb lakosság (61-100 év) száma 97,3 %-ra csökkent a 2022. évihez képest.

A 2024. évi adatok vizsgálva látható, hogy az állandó lakosok számához viszonyítva a fiatalkorúak aránya cca. 14 %, az aktív korúak aránya cca. 55 %, az időskorúak aránya pedig cca. 31 %. A település előregedését jelzi, az is, hogy a 61 év felettiek száma több, mint kétszerese a 18. év alatti fiatalkorúakénak.

A demográfiai változást leginkább a születés és halálozás száma befolyásolja, az 5. számú ábra ezt a változást mutatja be. A diagramon jól látható, hogy a népesség csökkenést leginkább az okozza, hogy az újszülöttek száma minden évben jóval kevesebb, mint az elhunytak száma. 2024. évben a születések száma (28 fő) csupán a 37 %-a volt az elhunytak számának (76 fő), ami a lakosság természetes szaporulatának negatív előjelet kölcsönöz. Ugyanez elmondható Magyarországon egész területére, az ország lakossága is csökkenő tendenciát mutat.

5. számú diagram: Elhunytak és újszülöttek aránya Mezőhegyesen 2022 – 2024. évben

Forrás: Mezőhegyes Város Polgármesteri Hivatala, Védőnői Szolgálat

A vizsgált három évet tekintve 2023. évben történt a legtöbb elhalálozás, 2024. évben pedig a legkevesebb, az újszülöttek száma közel azonos. A 2024. évi lakosságszám csökkenését nem csak a születés és halálozás számából adódó 48 fő különbség adja, az elvándorlás is jellemző a településre. A munkalehetőségek hiánya miatt a fiatalok elköltöznék, ezért alacsony születésszám.

Természeti környezet és élővilág

A város zöldfelületi rendszere viszonylag nagy, így jelentős ökológiai, funkcionális és rekreációs értéket képviselnek. Nagy gondot fordítunk tereink, és intézményeink környékének virágosítására, valamint a település környezetének ápolására. A Városüzemeltetési Egység munkatársai rendszeres takarítási munkákat végeznek, a közterületen lévő hulladékgyűjtő edényzeteket ürítik, a fűnyírás munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtésével biztosítják a település környezetének elvárt színvonalú megjelenését.

A város zöldfelületi elemei kiemelkedően fontosak, a pályázatok megvalósítása során kiemelt helyet foglal el a település zöld infrastruktúrájának fejlesztése. Az alábbi pályázat esetében a projektekhez kapcsolódó első mérőföldkő jóváhagyásra került. Nyílt közbeszerzési eljárás keretein belül a projekt kivitelezője kiválasztásra került. A műszaki átadásra várhatóan 2026-ban kerülhet sor.

A TOP_PLUSZ-1.1.3-21-BS1-2022-00012 azonosító számú „Mezőhegyes turisztikai tematikus sétány kialakítása” megnevezésű projekt részeként a Mezőhegyes Petőfi sétány felújítása, és növényzetének kertészeti megújítása fog megvalósulni. A beruházás a növényzet eltávolításával, és újra telepítésével jár. A sétányt kísérő kiöregedő hegyi juhar fasor tévesen került védelem alá (nem mezei juhar), ma már hiányos, a fák a korábbi csonkolások és az eltelt évek során odvassá és beteggé váltak, sok helyen ágszáradás tapasztalható. A fas

kivágására vonatkozó engedélyt megkaptuk. A kivágandó fák pótlásaként 66 darab japán díszcseresznye (*Prunus serrulata* „Kansan”) – 12/14 cm, kétszer iskolázott – fa kerül kiültetésre.

Ezen kívül a projekt keretében megtörténik a kulturális örökségünk részét képező, örökségvédelem alatt álló Petőfi sétány, a sétányon található Bazár épület, valamint a Városháza előtti tér felújítása. A projekt központi eleme a Petőfi sétány elején található Bazár 36 m²-es épületének felújítása és átalakítása, ahol egy 30 m²-es turisztikai kiállítótér kerül kialakításra. Emellett a Petőfi sétány egy rózsalugasos szabadtéri kiállító térré lesz átalakítva, ahol szemléltető és bemutató táblákon turisztikai információk kerülnek elhelyezésre, ezzel egy különleges hangulatú sétány jön létre.

A TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BS1-2022-00073 azonosítószámú „Mezőhegyes, Csekonics parki játszótér bővítés és Gluzek lakótelep közösségi környezet fejlesztés” elnevezésű pályázat célja, hogy a Csekonics park és a Gluzek Gyula lakótelep környékének közösségi, kulturális és sportinfrastruktúrája fejlesztésre kerüljön. A Gluzek lakótelepen a tér árnyékolását 4 nagy lombot növelő fa fogja biztosítani, környezetében pedig a járdák formavilágát követő cserje és biodiverz évelőágások kerülnek. A Csekonics parkban a zöldterület fejlesztése történik meg, elsősorban a cserjeszint létrehozásával. A projekt munkálatai már megkezdődnek, befejezés 2026. év végére várható.

A TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BS1-2022-00024 azonosítószámú „Komplex infrastrukturális fejlesztés Mezőhegyesen” elnevezésű projekt egyik célterülete a Szent György téri park fejlesztése, zöldterület rekonstrukciója. A Kertépítészeti tervben meghatározásra került a park a fának fakezelési- fakivágási terve, a tervlapon 37 darab fakivágása szerepel, ebből 3 darab vadgesztenyefa helyi védelem alatt áll. A védett fák állapotának felmérésére felkért szakértő megállapította, hogy a vadgesztenyefák oly mértékben károsodtak, hogy megmentésükre már nincs lehetőség. A Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság tekintettel a fák állapotára megállapította a védettség fenntartása természetvédelmi szempontból nem indokolt, a helyi védettség feloldható. A fakivágási engedélyt megkaptuk, jelenleg a fák kivágása zajlik. A kivágott fák pótlásaként a Szent György téren 72 darab, 16/18 cm körméretű, fa kerül kiültetésre, ebből 41 darab piros virágú vadgesztenyefa (*Aesculus x carnea* Briotti). A projekt munkálatai már megkezdődnek, befejezés 2026. év végére várható.

2024. évben a Bólem Kft. 44 db fát – virágos kőris – ültetett a Fémipari Kft. és a temető területén a belterületi utak pályázatban előírt fásítás keretében.

Tisztelt Képviselő-testület!

A fentiek ismeretében megállapítható, hogy a település környezeti állapota az elmúlt évekhez hasonlóan jónak mondható, az élhető, tiszta környezet megteremtésében a település lakosságának és az önkormányzatnak is jelentős szerepe van.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet városunk környezeti állapotának áttekintése, megtárgyalása után az alábbi határozati javaslatot fogadja el!

183/2025. (XII.3.) Kt. sz. határozat

Beszámoló Me

Mezőhegyes, 2025. november 25.

Pap István Tibor
polgármester

Előterjesztést készítette:	Mag Györgyné vezető-főtanácsos
Láttam, törvényességi szempontból megfelel:	Szentmihályi Ferenc jegyző
Tárgyalta:	Ügyrendi, O.K..T és S. Bizottság
Szükséges szavazat:	egyszerű többség